

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-04-11
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 3977-13

SÖKANDE

Söderenergi Aktiebolag, 556400-3175
Box 7074
152 27 Södertälje

Ombud: Advokaterna Staffan Löwhagen och Per Molander
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till ändrad verksamhet vid Igelsta kraftvärmeverk (anläggnings-ID 799) i Södertälje kommun, Stockholms län

Avrinningsområde:62/63; Koordinator (SWERF99): N:6562871; E:652298

DOMSLUT

Tillstånd

Mark-och miljödomstolen lämnar Söderenergi AB tillstånd enligt miljöbalken att öka den högsta totala installerade tillförda effekten i Igelsta kraftvärmeverk från 260 MW till 300 MW samt att öka den högsta årliga förbränningen från högst 250 000 ton till högst 450 000 ton returbränslen med de koder som framgår av domsbilaga 1.

Villkor m.m.

För tillståndet gäller nuvarande villkor som miljödomstolen föreskrev i dom den 14 december 2006 i mål M 5121-06 ("grundtillståndet") samt följande ytterligare villkor:

Resurshushållning

19. Förbränning av avfall i kraftvärmeverket ska ske med hög energieffektivitet.

Tidigare föreskrivna bemyndiganden gäller.

Dok.Id 361096

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:30-16:00
		www.nackatingsratt.domstol.se		-

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark-och miljödomstolen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Verkställighetsförordnande

Denna dom gäller omedelbart utan hinder av att den ej vunnit laga kraft.

YRKANDE

1. Söderenergi AB (nedan "Söderenergi" eller "bolaget") har yrkat att mark- och miljödomstolen lämnar Söderenergi tillstånd enligt miljöbalken att vid Igelsta kraftvärmeverk i Södertälje:

- a) utöka den högsta totala installerade tillförda effekten från 260 MW enligt vad som gäller enligt miljödomstolens dom den 14 december 2006 i mål M 5121-06 ("grundtillståndet") till 300 MW,
- b) öka den högsta förbränningen av returbränslen från 250 000 ton/år enligt vad som gäller enligt grundtillståndet till 450 000 ton/år.

2. Söderenergi har vidare yrkat att mark- och miljödomstolen:

- a) förordnar att blivande tillstånd får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft ("verkställighetsförordnande"),
- b) förordnar att de villkor och bemyndiganden som föreskrivits för grundtillståndet ska gälla även för det blivande tillståndet,
- c) föreskriver ytterligare villkor för det blivande tillståndet enligt förslag i punkten 5 nedan samt,
- d) godkänner den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen ("MKB").

GÄLLANDE TILLSTÅND MM

För verksamheten vid Igelsta kraftvärmeverk ("IKV") gäller ett grundtillstånd enligt miljöbalken meddelat genom dom den 14 december 2006 (mål M 5121-06) av miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt.

Grundtillståndet avser bl.a. uppförande och drift av en bio- och returbränslebaserad kraftvärmeanläggning med en högsta total installerad tillförd bränsleeffekt om 260 MW och en förbränning av fasta och flytande biobränslen, eldningsolja och torv samt högst 250 000 ton returbränslen per år. Returbränslena skulle utgöras av vissa i särskild domsbilaga angivna avfallsslag, bl.a. avfall från jordbruk, träförädling och förpackningsavfall. Grundtillståndet innehåller avseende den enligt 9 kap. miljöbalken tillståndsgivna verksamheten följande slutliga villkor.

Allmänt villkor

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor skall anläggningen och verksamheten – inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen – utformas och bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett eller åtagit sig i målet.

Utsläpp till luft

2. Skorsten för avledning av rökgaser från kraftvärmeanläggningen skall ha en minsta höjd av 110 m över mark.
3. Utsläpp av stoft från kraftvärmeanläggningen får vid förbränning av andra bränslen än avfall som månadsmedelvärde och riktvärde* inte överstiga 10 mg/m³ norm vid 6% O₂.
4. Utsläppet av svaveldioxid från kraftvärmeanläggningen får vid förbränning av andra bränslen än avfall som månadsmedelvärde och riktvärde* inte överstiga 100 mg/m³ norm vid 6 % O₂.
5. Om förbränning sker i fluidiserad bädd, får utsläppen av kolmonoxid från kraftvärmeanläggningen vid förbränning av enbart returbränslen som dygnsvärde och riktvärde* inte överstiga 100 mg/m³ norm vid 11 % O₂. Detta riktvärde skall utgöra utgångspunkt vid beräkning av utsläppsgränsvärden enligt bilaga 2 till Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:28) om avfallsförbränning (eller motsvarande) vid samtidig förbränning av returbränslen och andra bränslen.
6. Utsläppet av kolmonoxid från kraftvärmeanläggningen får vid förbränning av andra bränslen än avfallsbränslen som dygnsvärde och riktvärde* inte överstiga 250 mg/m³ norm vid 6 % O₂.

7. Utsläppet av ammoniak från anläggningen får som riktvärde* och månadsmedelvärde inte överstiga 10 ppm.
8. Utsläppet av kväveoxider räknat som NO₂ från kraftvärmeanläggningen får vid förbränning av andra bränslen än avfallsbränslen som månadsmedelvärde och riktvärde* inte överstiga 180 mg/m³ norm vid 6 % O₂ och får vid förbränning av avfall som månadsmedelvärde och riktvärde* inte överstiga 120 mg/m³ norm vid 11 % O₂.

Utsläpp till vatten

9. Halterna av föroreningar i avloppsvatten från rökgaskondenseringen får som månadsmedelvärden inte överskrida följande riktvärden*.

Arsenik	50 µg/l
Bly	50 µg/l
Kadmium	5 µg/l
Koppar	70 µg/l
Krom	60 µg/l
Kviksilver	5 µg/l
Nickel	60 µg/l
Suspenderade ämnen	10 mg/l (i 95 % av stickproverna)
Tallium	30 µg/l
Zink	500 µg/l
Ammonium	20 mg/l

pH-värdet i utgående kondensatvatten från kraftvärmeanläggningen skall som dygnsmedelvärde och riktvärde* ligga i intervallet 6,0-10,0.

Utsläppet av dioxiner och furaner med det renade processvattnet får som riktvärde* vid mätning inte överstiga 0,3 ng/l räknat som TEQ-enheter.

Hantering och lagring av bränslen

10. Mottagning och hantering av bränslen skall ske på ett sådant sätt att risk för damning, lukt, förorening och andra olägenheter förebyggs.

Bränsleberedningsstation med krossning, siktning och flisning skall vara inbyggd i en hall.

11. Skulle för omgivningen besvärande lukt, damning, buller eller nedskräpning förekomma till följd av verksamheten vid kraftvärmeverket eller kajen skall bolaget vidta effektiva motåtgärder.
12. Luktande bränslen som flis av kreosotimpregnerat material skall förvaras så att för omgivningen besvärande lukt begränsas. Vid behov får tillsynsmyndigheten föreskriva åtgärder.

Avfall och kemikalier

13. Anordningar för utmatning och förvaring av aska skall utformas så att askan kan skiljas ut för olika typer av bränslen. Aska som uppkommer vid anläggningen skall hanteras på ett sådant sätt att damning eller annan olägenhet inte uppstår. Bolaget skall eftersträva att i första hand nyttiggöra askor och liknande restprodukter.
14. Hantering av kemikalier och det avfall som uppkommer vid anläggningen skall ske på sådant sätt att spill och läckage till dag- och spillvattennät eller icke hårdgjorda ytor förebyggs. Spill och läckage skall omgående samlas upp och tas om hand.

Buller

15. Buller från verksamheten får som riktvärde inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än
 - 50 dB(A) vardagar (kl 07-18)
 - 45 dB(A) kvällstid (kl 18-22) samt söndag och helgdag kl 07-18
 - 40 dB(A) nattetid (kl 22-07)

Den momentana ljudnivån vid bostäder får nattetid (kl 22-07) som riktvärde* inte överstiga 55 dB(A).

Under byggtiden för den planerade kraftvärme-anläggningen får ljudnivå utomhus vid bostäder som riktvärde inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivå

- 60 dB(A) vardagar (kl 07-18)
- 50 dB(A) kvällstid (kl 18-22) samt söndag och helgdag kl 07-18
- 45 dB(A) nattetid (kl 22-07)

Den momentana ljudnivån vid bostäder får nattetid (kl 22-07) som riktvärde* inte överstiga 70 dB(A).

Driftstörning

16. Vid ett sådant haveri av reningsutrustning som för med sig att utsläppsgränsvärdena överskrids, får förbränning av avfall i anläggningen under inga förhållanden fortsätta under längre tid än fyra timmar i följd. Den sammanlagda drifttiden under sådana förhållanden får inte heller överstiga 60 timmar per år.

Kontroll

17. Idrifttagande av kraftvärmeanläggningen skall i förväg anmälas till tillsynsmyndigheten.
18. För verksamheten skall finnas ett kontrollprogram som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet skall anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet bör tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

*Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids medför en skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas.

Miljödomstolen bemyndigade tillsynsmyndigheten att meddela villkor och föreskrifter i följande avseenden:

- D1. Godkännande av ytterligare bränslen/avfallasbränslen.
- D2. Undantag från mätkraven i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2000:28) om avfallsförbränning.

- D3. Undantag från kravet på rökgasttemperaturi pannan efter sista lufttillsatsen i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2000:28) om avfallsförbränning.
- D4. Förbehandling av askor inom anläggningen.
- D5. Försiktighetsmått för att förebygga damning, lukt och buller och andra olägenheter från hantering av bränslen och askor eller andra orsaker till damning och lukt.
- D6. Buller från hamnverksamheten.
- D7. Slutliga villkor för utsläppet av lustgas.
- D8. Eventuellt ytterligare åtgärder samt villkor för begränsning av dagvattenutsläpp från bränslelagerytor.

Tillsynsmyndigheten har genom beslut den 4 november 2011 samt den 11 juni 2012 föreskrivit vad bolaget hade att iaktta under provdrift med en förhöjd tillförd bränsleeffekt om upp till 300 MW.

Här kan också nämnas att 2006 års grundtillstånd innehåller en rätt för bolaget att från Igelstaviken bortleda maximalt 400 m³/tim ytvatten för kyländamål vid värmekraftsanläggningen.

BOLAGETS REDOGÖRELSE

Orientering

Igelstaverket består av ett värmeverk som togs i drift 1982 samt ett kraftvärmeverk (IKV), som togs i drift vid årsskiftet 2009/10. Vid värmeverk finns tre hetvattenpannor försedda med elektrofilter, svavelskrubber och slangfilter för årlig produktion av cirka 1000 GWh fjärrvärme. Huvudbränslen i panna 1 är främst bränslekross (papper, trä i panna och plast), i panna 2 träpellets och/eller torvbriketter och i panna 3 returflis. Panna 3 är även försedd med rökgaskondensering.

Kraftvärmeverket består av en ångpanna med turbin samt utrustning för bränsleberedning och rökgaskondensering (där 70 MW värme återvinns). Kraftvärmeverket producerar årligen cirka 550 GWh el och cirka 1400 GWh fjärrvärme.

Igelstaverket utgör basproduktionsanläggning i Söderenergis primära fjärrvärmenät, som omfattar Nykvarn, Södertälje, Salem, Botkyrka och Huddinge kommuner. I det primära fjärrvärmenätet har bolaget ytterligare tre produktionsanläggningar (Fittjaverket, Geneta panncentral och Huddinge maskincentral) vilka mer har karaktären av mellan-/spets- respektive reservanläggningar. Det primära fjärrvärmenätet är sedan år 2000 sammankopplat med Fortum Värmes fjärrvärmenät i Stockholm. Enligt samarbetsavtal med Fortum Värme täcks behovet av fjärrvärme i systemen genom produktion vid den för tillfället mest effektiva produktionsanläggningen.

Ångpannan, med en cirkulerande fluidiserad bädd, har en installerad tillförd effekt om 260 MW och drivs huvudsakligen genom förbränning av fasta bränslen i form av bibränslen och returbränslen. Pannan är försedd med SNCR för begränsning av kväveoxidutsläppen samt slangfilter för begränsning av stoftutsläppet.

Erfarenheterna under de första årens drift av IKV är mycket goda. I två omgångar, en kortare och en längre tidperiod, har verket körts med ökad tillförd bränsleeffekt. Erfarenheterna av denna provdrift är också mycket goda och visar att det utan om- eller tillbyggnader och med bibehållna utsläpp går att öka pannans installerade tillförda effekt till 300 MW. En sådan produktionsökning vid IKV ersätter bl.a. oljeeldning i andra pannor i fjärrvärmenätet. Denna ansökan syftar till att skapa tillståndsmässiga förutsättningar för en sådan produktionsökning vid IKV.

Under samrådet har det förelegat en samsyn om att denna ansökan bör kunna prövas inom ramen för ett ändringstillstånd, jfr. 16 kap. 2 § 1 st 2 miljöbalken. Ansökan jämte underlagsmaterialet har anpassats därtill.

Omgivnings- och planförhållanden

Igelstaverket är beläget inom fastigheten Karleby 2:9 öster om Igelstaviken. Områdena på motsatt sida av Igelstaviken domineras av ett äldre industriområde. Öster om Igelstaverkets verksamhetsområde finns en naturlig grusås och i söder ett skogsparti. Mellan Igelstaviken och verksamhetsområdet går länsväg 225. Väster om länsväg 225 finns bolagets hamn med en ca 150 meter lång kaj, som används för

lossning av bränsle till Igelstaverket. Närmaste bostadsområde är beläget mer än 500 meter norr om Igelstaverket.

Platsen för IKV är detaljplanelagd för industriell verksamhet och har vid tillståndsprövning enligt miljöbalken befunnits vara lämplig för den nuvarande verksamheten.

Nuvarande och framtida bränslen och bränsletillförsel till kraftvärmeverket

För driften av IKV används en bränslemix med 50-75 % biobränslen och 25-50 % returbränslen. Som start-, reserv- och stödbränsle används eldningsolja 1. Bio-bränslet består i huvudsak av s.k. GROT (flisade hyggesrester), träflis, bark, spån, stamveds- och stubbflis, torr- och gröNFLis, energigrödor m.m. Returbränslet utgörs i huvudsak av returträ, returflis och s.k. bränslekross, bestående av papper, trä och plast, samt bränslekrosspellets (returbränslen med hög förädlingsgrad). Typer av förekommande returbränsle framgår av domsbilaga 1 till gällande tillstånd. Returbränslen som klassas som farligt avfall används inte som bränslen i IKV.

De avfallstyper som anges i domsbilaga 1 kommer att vara aktuella som bränslen även i framtiden, några nya avfallstyper bedöms inte komma att tillföras. I nuvarande tillstånd begränsas mängden returbränslen enligt domsbilagan årligen till 250 000 ton, medan bolaget i framtiden vill öka den bränslemängd till 450 000 ton. Av panntekniska skäl minskar samtidigt andelen fuktiga biobränslen till pannan. Denna förändring kan genomföras utan ombyggnad av anläggningen. Bränslebehovet till IKV ökar med cirka 15 % medan bränslebehovet till hetvattenpannorna 1-3 minskar (dvs torv och biobränslen). Den årliga bränsleförbrukningen vid Igelstaverket beräknas öka från cirka 1 020 000 ton till cirka 1 082 000 ton.

Bolaget har bedömt att antalet lastbilar nu cirka 20 000 per år med bränsle inte kommer att öka men att antalet fartygsanlöp nu cirka 200 per år kommer att öka med cirka 5 %. Omloppstiden för bränslet bedöms komma att minska något, varför nuvarande bränslelagerytor har bedömts vara tillräckligt. Variationen i bränslebehov mellan olika år kan vara betydande på grund av väderleksförhållandena.

Nuvarande och framtida produktionsförhållanden

Ökningen av effekten i pannan, turbinen och generatoren kan genomföras utan ombyggnad. Med ökad effekt i kraftvärmeverket beräknas produktionen av el och värme från kraftvärmeverket ett normalår bli följande:

Tillförd bränsleeffekt	260 MW	300 MW	Ökning
Värme GWh	1 305	1 421	+118
El GWh	523	584	+61
Totalt GWh	1 828	2 005	+179

Den ökade fjärrvärmeproduktionen ersätter främst en del av fjärrvärmeproduktionen i Igelstaverkets panna 1 och 3 samt i panna 4 vid Fittjaverket samt från Hammarbyverkets värmepumpar, Högdalenverket och Värtaverket.

Utsläpp till luft

Utsläppet till luft från IKV består i huvudsak av emissioner via rökgaser från förbränning. Utsläppen består främst av stoft, svaveldioxid och kväveoxider. Genomförd provdrift verifierar att utsläppen (som mg/m³ norm torr gas) kommer att kunna hållas på oförändrade nivåer trots ökad belastning på pannan. Det finns inte heller någon annan anledning att förvänta sig att utsläppen från anläggningen förändras till följd av en ökad användning av returbränslen i bränslemixen. Med ökad produktion ökar utsläppen enligt följande:

Tillförd bränsleeffekt	260 MW	300 MW	Ökning
Kväveoxider, ton NO ₂ /år	159,1	174,2	+15,1
Svavel, ton S/år	7,95	8,70	+0,75

Med hänsyn till den minskning av utsläpp som uppstår i fjärrvärmesystemet när värmeproduktion sker i IKV istället för i de ovan nämnda anläggningarna förväntas nettoeffekten av den omfördelade produktionen bli följande:

Förändrade utsläpp	IKV	Övriga anläggningar	Totalt i systemet
Kväveoxider, ton NO ₂ /år	+15,1	- 30,5	- 15,4
Svavel, ton S/år	+ 0,75	- 4,27	- 3,52
Fossil koldioxid, ton/år	0	- 25 600	- 25 600

De 61 GWh el som tillkommer i IKV vid ansökt effekttökning kan i jämförelse med fossilbaserad kraft på kontinenten produceras med 44 ton mindre utsläpp av kväveoxider och 19 ton mindre utsläpp av svavel. En ökad produktion vid IKV baserad på returbränslen bedöms vara till fördel för miljöbelastningen i regionen eftersom den ersätter eldning med bl.a. olja, kol och torv vid andra, sämre utrustade anläggningar i regionen.

Utsläppen vid sökt produktionsökning befaras inte komma i konflikt med någon för verksamheten tillämplig miljö kvalitetsnorm. Utsläppen till luft kommer att kunna hållas inom ramen för gällande villkor (nr 2-8).

Utsläpp till vatten

Genom en ändrad bränslemix med ökad andel torrt returträ och minskad andel fuktig skogsflis, bedömer bolaget att mängden rökgaskondensat inte kommer att öka trots en ökad produktion. Föroreningshalterna i rökgaskondensatet bedöms kunna hållas inom föreskrivna värden (jfr. villkor 9).

I bolagets reningsanläggning för rökgaskondensatet erhålles ett så väl renat permeat att det sedan sommaren 2013 till stor del kan återanvändas som pannvatten och spädvatten till fjärrvärmesystemet mm. Förbrukningen av kommunalt vatten minskar därvid. Det förorenade vattnet, rejektet, från kondensatreningen återförs till pannan där kvarvarande ammoniak nyttiggörs.

Buller

Produktionsökningen kan åstadkommas i befintlig anläggning. Några nya bullerkällor uppkommer inte. Den framtida produktionen bedöms kunna ske inom ramen för gällande villkor (nr 14).

Övrigt

Ökad energiproduktion kommer att innebära en något ökad hantering av bränslen inom Igelstaområdet, främst returbränslen. För begränsning av damning från lossning av fartyg har bolaget ställt krav på leverantörer att vidta förebyggande åtgärder, utbildat personalen i hamnen samt installerat en snökanon som sprider vattendimma och därmed minskar damningen.

Vid en ökad energiproduktion kommer behovet av kylvatten att öka endast marginellt. Kylvattenförsörjningen sker med egna ledningar och egen pump från Igelstaviken. Bolaget bedömer att det framtida uttaget av kylvatten en ökning med 5 – 10 % ryms inom den tillståndsgivna mängden (400 m³/tim).

Tillämpliga bestämmelser*Tillämpliga bestämmelser om avfallsförbränning*

När nuvarande tillstånd meddelades samt när denna ansökan gavs in gällde för avfallsförbränningsverksamheten vid IKV kraven i förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning ("2002 års avfallsförbränningsförordning") samt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:28) om avfallsförbränning ("NFS"). Förordningen (2013:253) om förbränning av avfall ("2013 års avfallsförbränningsförordning"), som ersätter såväl 2002 års avfallsförbränningsförordning som NFS, trädde i kraft den 18 juni i år men är inte tillämplig för IKV förrän den 7 januari 2014. 2013 års avfallsförbränningsförordning utgör ett genomförande av bestämmelserna om avfallsförbränning i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp ("IED-direktivet").

Vid IKV sker förbränning av såväl avfallsklassade returbränslen som biobränslen. Eftersom det huvudsakliga syftet med förbränningen är energiproduktion, utgör IKV en samförbränningsanläggning i den mening som avses i såväl 2002 års som 2013 års avfallsförbränningsförordningar. IKV har utformats och drivs på ett sätt som är förenligt med 2002 års avfallsförbränningsförordning och NFS.

Vid tillämpning av 2013 års avfallsförbränningsförordning ska IKV anses utgöra en ”2013-anläggning”. 2013-års avfallsförbränningsförordning innebär vissa skärpningar i kravnivån jämfört med tidigare reglering, bl.a. skärpta begränsningsvärden för utsläppen av stoft, kväveoxider och svaveldioxid vid förbränning av biobränslen, enbart eller i en mix med avfallsbränslen (83, 87 och 91 §§). På samma sätt som tidigare ska ett på visst sätt utformat individuellt tillståndsvillkor för utsläppet av kolmonoxid från panna med fluidiserad bädd ha företräde framför kraven enligt föreskrifterna (66 § 3 st.).

Bolaget har inlett ett systematiskt arbete för att bedöma i vad mån anpassningar behöver göras för att uppfylla kraven i 2013 års avfallsförbränningsförordning i takt med att de blir tillämpliga på IKV. Bolaget bedömer i nuläget att eventuella anpassningar kan göras utan att det utlöser tillståndsplikt.

Övrigt IED-relaterat

Enligt 22 kap. 1 § 1 st. 7 miljöbalken ska en tillståndsansökan innehålla en s.k. statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Regeringen har meddelat sådana föreskrifter i 1 kap. 23–24 §§ industriutsläppsförordningen. Som framgår av punkten 3 i övergångsbestämmelserna till nämnda förordning behöver en tillståndsansökan som getts in före den 7 januari 2014 och som avser en befintlig verksamhet inte innehålla en statusrapport.

Villkorsförslag

Bolaget föreslår att nu gällande villkor ska föreskrivas att gälla även för den sökta produktionsökningen.

Sedan grundtillståndet meddelades har kraven i 22 kap. 25 b § på ett tillstånd innehåll ändrats vid några tillfällen (punkterna 4-6). Bolaget uppfattar att 22 kap. 25 b § 4 avser sådana processgräns- och begränsningsvärden som avses i 77 § 2013 års avfallsförbränningsförordning. Som framgår av 75 § kan begränsningsvärden enligt förordningen bestämmas, även om tillståndsvillkor enligt 77 § inte meddelats. Bolaget anser därför inte att punkten 4 innebär att ytterligare villkor behövs (utöver de nu gällande villkoren 3–6 och 8).

Villkor 16 i grundtillståndet motsvarar kravet i 22 kap. 25 b § 5. Bolaget ser därför inget behov av ytterligare villkor i den delen. Enligt 22 kap. 25 b § 6 ska ett tillstånd till en samförbränningsanläggning innehålla ett villkor med krav på effektiv energiåtervinning. Frågan har sådant samband med den övriga verksamheten vid IKV att ett sådant villkor jämlikt bestämmelsen i 24 kap. 5 § 2 st. miljöbalken inte bara bör gälla för ändringstillståndet utan också för den del av verksamheten som regleras genom 2006 års grundtillstånd. Villkoret bör ha följande lydelse:

Resurshushållning

19. Förbränning av avfall i kraftvärmeverket ska ske med hög energieffektivitet.

I fråga om placering av provtagnings- och mätpunkter, anser bolaget att frågan lämpligen bör hanteras av tillsynsmyndigheten och att frågan alltså inte behöver bestämmas i tillstånd (se 47 § 2013 års avfallsförbränningsförordning jämte punkten 3 i övergångsbestämmelserna).

Tillåtlighet

De allmänna hänsynsreglerna

Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)

Som ansvarigt för fjärrvärmeförsörjningen inom Södertälje, Botkyrka och Huddinge kommuner, har bolaget långvarig erfarenhet av energiproduktion. Driftspersonalen utbildas fortlöpande i miljö- och teknikfrågor och skriftliga rutiner och instruktioner finns. Representanter för bolaget är aktiva i branschföreningar och tar därigenom del av utvecklingen inom området. Bolaget har god erfarenhet av förbränning av

den typ av restprodukter som förbränns vid kraftvärmeanläggningen. För IKV finns ett miljöledningssystem som är certifierat enligt den internationella standarden ISO 14001. Genom upprättandet av MKB:n har bolaget identifierat miljö- och hälsoriskerna med den nuvarande och den sökta verksamheten.

Försiktighetsprincipen, bästa möjliga teknik (2 kap. 3 § miljöbalken)

2013 års avfallsförbränningsförordning innehåller generella föreskrifter om vad som ska anses utgöra bästa möjliga teknik enligt IED-direktivet. IKV är anpassad, och kommer att anpassas, till dessa krav. När det gäller utsläppet till vatten från rökgasrening innehåller grundtillståndet villkor som är strängare än vad som följer av 2013 års avfallsförbränningsförordning. Bolaget anser att kravet på tillämpning av bästa möjliga teknik är uppfyllt.

När det gäller bränslekvalitet har bolaget ett mycket utvecklat system med kravspecifikationer, uppföljning och kontroll. För returbränslen gäller att varje ny leverantör måste visa att erforderlig kompetens och utrustning finns för att leverera bränslen enligt bolagets specifikationer. Bolaget genomför sedan regelbundet (minst en gång per driftsäsong) tekniska revisioner hos leverantörerna för att säkerställa att leverantörerna vidmakthåller hög kvalitet. För att kontrollera bränslets kvalitet tas prover på varje bränsle-leverans. Proverna analyseras bl.a. med avseende på värmevärde, askhalt och föroreningsinnehåll. Bolagets kvalitetssystem regleras i en bränslehandbok, som har blivit tongivande i branschen.

De åtaganden om skyddsåtgärder och försiktighetsmått och förslag till villkor som gäller enligt nuvarande tillstånd, ger enligt bolagets uppfattning uttryck för en korrekt tillämpning av försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik.

Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken)

Produktvalsprincipen innebär att bolaget i möjlig mån skall undvika att använda potentiellt miljö- och hälsopåverkande kemiska produkter (eller varor som innehåller eller har behandlats med sådana kemiska produkter) om produkten (eller

varan) kan bytas ut mot en mindre miljö- och hälsopåverkande kemisk produkt (eller vara).

Bolaget har upprättat en förteckning över de kemiska ämnen som används i verksamheten. Genom att hålla denna förteckning aktuell, samt så långt möjligt utnyttja de ämnen som är minst miljö- och hälsopåverkande, anser bolaget att produktvalsprincipen tillämpas på ett korrekt sätt.

Hushållnings- och kretsloppsprincipen (2 kap. 5 § miljöbalken)

I en kraftvärmeanläggning produceras elektricitet med hjälp av ånga. Spillvärmen från elproduktionens ångcykel används sedan för värmeleveranser till fjärrvärmenätet. Genom rökgaskondensering kan ytterligare värmeenergi utvinnas ur rökgaserna. Detta ger ett optimalt utnyttjande av den energi som genereras i anläggningen. Ett kraftvärmeverk är således resurseffektivt och utökad produktion vid ett kraftvärmeverk är i sig i linje med hushållningsprincipen.

Hushållningsprincipen innebär också att energiproducenter i första hand skall utnyttja förnyelsebara energikällor. Den planerade effekthöjningen innebär utöver nyttjande av biobränsle även återvinning av för ändamålet lämpliga restprodukter. Den energi i form av värme som restprodukterna genererar ersätter främst värmeproduktion baserad på fossila bränslen.

Enligt kretsloppsprincipen skall återanvändning av restprodukter prioriteras framför återvinning och i sista hand deponering. Även i övrigt återspeglar gällande regelverk den politiska viljan att styra avfall och restprodukter från deponering till någon form av återvinning. Energiutvinning ur brännbara restprodukter är förenlig med dessa målsättningar. Härutöver skall nämnas att bolaget kontinuerligt arbetar med att finna lämpliga användningsändamål för de askor som uppstår i verksamheten. För närvarande används den aska som uppstår vid kraftvärmeanläggningen som konstruktionsmaterial vid avfallsbehandlingsanläggningar i regionen. Målet med bolagets arbete är att finna flera alternativa användningsområden för askorna. Bolaget anser att hushållnings- och kretsloppsprinciperna är väl tillgodosedda.

Val av plats (2 kap. 6 § miljöbalken)

Denna prövning avser begränsade ändringar vid en befintlig, tillståndsprövad anläggning som är förenlig med gällande detaljplan. Ändringarna kan genomföras utan nämnvärda om- eller utbyggnader. Mot bakgrund härav är det inte rimligt att överväga annan lokalisering av den sökta produktionsökningen.

Skälighetsavvägning (2 kap. 7 § andra stycket miljöbalken)

De åtaganden om skyddsåtgärder och villkor som gäller enligt grundtillståndet och som nu föreslås för ändringstillståndet är resultatet av en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Verksamheten kan inte befaras medverka till att någon tillämplig miljökvalitetsnorm inte kan följas.

Tillåtlighet enligt 3 och 4 kap. miljöbalken

Det föreligger inget hinder mot den sökta verksamheten enligt reglerna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Kontroll

Kontroll av verksamheten och dess miljöpåverkan kommer att genomföras inom ramen för gällande kontrollprogram och rutiner för driftövervakning.

YTTRANDEN

Naturvårdverket, Myndigheten för samhällskydd och beredskap samt Havs- och vattenmyndigheten har avstått från att yttra sig.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har inget att invända mot att tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken meddelas Söderenergi AB för den sökta förändringen av verksamheten vid Igelsta kraftvärmeverk, Södertälje kommun.

Miljönämnden

Miljönämnden ser inga hinder att tillåta Söderenergis ansökta tillståndsändring.

DOMSKÄL*Miljökonsekvensbeskrivning*

Den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som kan ställas med stöd av 6 kap. miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen kan därför godkännas.

Tillstånd

Miljödomstolen lämnade genom domen den 14 december 2006 i mål M 5121-06 Söderenergi AB tillstånd till uppförande och drift av ett kraftvärmeverk med tillförd effekt 260 MW bränsle.

Bolaget har nu yrkat tillstånd till ökning av bränsleeffekten i kraftvärmeverket från 260 till 300 MW tillförd bränsleeffekt samt tillstånd till ökning av mängden tidigare tillståndsgivna avfallsklassade bränslen från 250 000 ton/år till 450 000 ton/år. Bolaget har yrkat att ansökan ska prövas som en ändring av grundtillståndet, vilket samtliga remissmyndigheter godtagit.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att tillståndet för det nya kraftvärmeverket meddelades för drygt 7 år sedan samt att den ansökta effektkökningen är begränsad till cirka 15 %, varför domstolen godtar att ansökan prövas som en ändring av tillståndet.

Samtliga remissmyndigheter har tillstyrkt ansökt ändring av tillståndet.

Den ansökta ökningen av bränsleeffekten i pannan ska genomföras genom ökning av andelen returbränslen. Det behövs inte några ombyggnader av varken bränsleberedning, panna, turbin eller generator. Effektkökningen kan således genomföras med god resurshushållning.

Vid ansökt produktionsökning kommer från kraftvärmeverket de specifika utsläppen till luft inte att öka men de totala utsläppen till luft kommer att öka. Ökad fjärrvärmeproduktion i kraftvärmeverket med 118 GWh/år ersätter produktion i bland annat Igelstaverkets hetvattenpannor med sämre miljöprestanda än kraftvärmeverket varför de totala utsläppen av kväveoxider och svavel bedöms minska med cirka 15,1 ton/år respektive 0,75 ton/år.

Den ökade produktionen medför inte att någon miljökvalitetsnorm kommer att överskridas.

Eftersom detta är en ändring av nuvarande tillstånd är ingen annan plats för verksamheten aktuell. Nuvarande lokalisering har vid prövningen år 2006 godkänts.

Domstolen gör bedömningen att bolaget uppfyller miljöbalkens hänsynsregler.

Med stöd av det anförda anser mark- och miljödomstolen att bolaget kan lämnas tillstånd till den ansökta ändringen av tillståndet.

Villkor

Bolaget har yrkat att nuvarande villkor ska gälla även för den utökade produktionen samt att därutöver ett villkor beträffande resurshushållning ska föreskrivas. Mark- och miljödomstolen godtar i likhet med remissmyndigheterna bolagets yrkanden.

Övriga bestämmelser

Sedan grundtillståndet meddelades har bestämmelserna i avfallsförbränningsförordningen (SFS 2002:1060) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:28) ersatts av IED-direktivet (2010/75/EU) av den 24 november 2010. Direktivet innebär skärpta minimikrav för stora förbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar. Enligt industriutsläppsförordningen (2013:250) gäller bestämmelserna i denna utöver tillståndsvillkoren.

Bolagets verksamhet är en pågående verksamhet, varför statusrapport (beträffande föroreningar i marken, nuvarande och tidigare användning av marken samt mark- och grundvattenmätningar) ska ges in till tillsynsmyndigheten från och med den 7 januari 2014.

Avfallsförbränningsförordningen (SFS 2002:1060) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:28) har ersatts av FFA-förordningen (2013:253). För stora förbränningsanläggningar har NFS 2002:26 ersatts av FSF-förordningen (2013:252).

Eftersom Kraftvärmeverket klassas som en 2013-års anläggning och utgörs av en samförbränningsanläggning blir FFA-förordningens bestämmelser tillämpliga från och med den 7 januari 2014 medan de nya bestämmelserna för stora förbränningsanläggningar blir tillämpliga först den 1 januari 2016.

Enligt övergångsbestämmelserna ska provtagningsställen och mätpunkter fastställas i tillstånd. Om ej tillståndsprövning sker ska verksamhetsutövaren senast den 30 juni 2014 till tillsynsmyndighet lämna uppgifter om dessa för myndighetens godkännande. Domstolen anser i likhet med bolaget att denna fråga lämpligen avhandlas mellan bolaget och tillsynsmyndigheten.

Enligt övergångsbestämmelserna till FFA-förordningen tillåts vid beräkning av utsläppet från samförbränning fram till 1 januari 2016 större utsläpp av stoft (30 mot senare 20), svaveldioxid (400 mot senare 200) och kväveoxider (300 mot senare 250) än efter detta datum från det ej avfallsklassade bränslet vid samförbränning i kraftvärmeverket. De angivna utsläppsvärdena är angivna i mg/m^3 normal torr gas vid 6 % O_2 och gäller som dygnsmedelvärden.

Domstolen konstaterar att det i likhet med tidigare bestämmelser i FFA-förordningen 66 § 3 stycket finns en möjlighet för tillståndsmyndigheten att vid förbränning i cirkulerande fluidbädd genom tillståndsvillkor medge högre utsläpp av kolmonoxid från det ej avfallsklassade bränslet. Domstolen har i villkor

6 medgivit ett sådant undantag från det strängare kravet på kolmonoxidutsläpp.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att de nämnda förordningar gäller förutom villkoren i denna dom. Med hänsyn till den successiva skärpningen av vissa bestämmelser bedömer domstolen liksom bolaget att eventuella åtgärder som kan krävas i samband med införandet av de nya bestämmelserna inte bör ingå i denna prövning.

Verkställighetsförordnande

Bolaget har yrkat verkställighetsförordnande. Domstolen ser inget hinder för mot att tillmötesgå bolagets yrkande. Denna dom ska därför gälla omedelbart.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV 425)

Överklagande senast den 2maj 2014.

Bjarne Karlsson

Margaretha Bengtsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bjarne Karlsson, ordförande, och tf. tekniska rådet Margaretha Bengtsson.

DOM

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2014-04-11
MÅLNR: M 3977-13
AKTBIL:

Domsbilaga 1

Förteckning över avfallstyper som kan komma att förbrännas i den planerade kraftvärmepannan. Dessa avfallsbränslen kan utgöra en särskild avfallstyp eller ingå i bränslekrosspellets (brkp). Avfall som utgör farligt avfall kommer inte att förbrännas.

EWC huvudnr	Typ av avfall	Kod	Avfallsslag	Anmärkning
02	AVFALL FRÅN JORDBRUK, TRÄDGÅRDSNÄRING, VATTENBRUK, SKOGSBRUK, JAKT OCH FISKE SAMT FRÅN BEARBETNING OCH BEREDNING AV LIVSMEDEL			
02 01	Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske	03	Växtdelar	Biobränslen är avfall som undantagits diverse förordningar
		04	Plastavfall (ej förpackningar)	
		07	Skogsbruksavfall	
		99	Annat avfall	
03	AVFALL FRÅN TRÄFÖRÄDLING OCH TILLVERKNING AV PLATTOR OCH MÖBLER, PAPPERSMASSA, PAPPER OCH PAPP			
03 01	Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler	01	Bark – och korkavfall	
		05	Spån utan farliga ämnen	
		99	Annat avfall	
03 03	Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp	01	Bark- och träavfall	Biobränsle
		07	Rejekt från pappersmassatillverkning	Kan ingå i brk-pellets och med bark i mix
		08	Avfall från återvinning/sortering av papper och plast	I brk-pellets
		99	Annat avfall	
15	FÖRPACKNINGSAVFALL; ABSORBERMEDEL, TORKDUKAR, FILTERMATERIAL OCH SKYDDSKLÄDER SOM INTE ÄNGES PÅ ANNAN PLATS			
15 01	Förpackningar (även kommunalt förpackningsavfall som samlas in	01	Papper och papp	Kan ingå i brk-pellets

DOM

	separat)			
		02	Plast	Kan ingå i brk-pellets
		03	Trä	
17	BYGG- OCH RIVNINGSAVFALL (ÄVEN UPPGRÄVDA MASSOR FRÅN FÖRORENADE OMRÅDEN)			
17 02	Trä, glas och plast	01	Trä	Returträ
19	AVFALL FRÅN AVFALLSHANTERINGSANLÄG GNINGAR, EXTERNA AVLOPPSRENINGSVÄRK OCH FRAMSTÄLLNING AV DRICKVATTEN ELLER VATTEN FÖR INDUSTRIÄNDAMÅL			
19 12	Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring)	01	Papper och papp	
		04	Plast och gummi	
		07	Trä med icke-farliga ämnen	Returflis
		08	Textilier	Kan ingå i brk-pellets
		10	Brännbart avfall (avfallsfraktion behandlad för förbränning – RDF)	Brk-pellets
		12	Annat avfall från (även blandningar av material) mekanisk behandling av avfall än det som anges i 19 12 11	
20	KOMMUNALT AVFALL (HUSHÅLLSAVFALL OCH LIKNADE HANDELS-, INDUSTRI- OCH INSTITUTIONSAVFALL) ÄVEN SEPARAT INSAMLADE FRAKTIONER			
20 01	Separat insamlade fraktioner (utom 15 01)	01	Papper och papp	
		11	Textilier	Kan ingå i brk-pellets
		38	Annat trä än det som anges i 20 01 37	Returflis
		39	Plaster	Kan ingå i brk-pellets

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.